

1. Опис навчальної дисципліни
Превентивні ветеринарні технології незаразних хвороб жуйних
(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Галузь знань	21 – «Ветеринарна медицина» (шифр і назва)	
Спеціальність	211 – «Ветеринарна медицина» (шифр і назва)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	211	
Кількість кредитів ECTS	7	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	–	
Форма контролю	Екзамен, Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1–2	
Семестр	2–3	
Лекційні заняття	31 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	–	год.
Лабораторні заняття	69 год.	год.
Самостійна робота	111 год.	год.
Індивідуальні завдання	–	год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	4,3 год. 4,8 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: основною метою інтегрованої дисципліни «Превентивні ветеринарні технології незаразних хвороб жуйних» – удосконалення та поглиблення теоретичних знань і практичних навичок із розпізнавання внутрішніх хвороб жуйних, вивчення етіології, патогенезу, симптомів, перебігу, прогнозу, організації профілактичних і лікувальних заходів залежно від конкретних умов утримання, годівлі та продуктивності великої і дрібної рогатої худоби.

Завдання:

- поглибити теоретичну підготовку з анатомії, фізіології і біохімії великої рогатої худоби, кіз і овець;
- освоїти методики клініко-лабораторних досліджень та методи встановлення діагнозу і диференційної діагностики хвороб жуйних інфекційної, інвазійної і неінфекційної природи;
- поглибити теоретичні і практичні знання з етіопатогенезу хвороб і терапії жуйних;
- отримати навички аналізу, узагальнення матеріалу з вибраної проблеми під час написання магістерської роботи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сучасні методи клінічних, лабораторних, функціональних, інструментальних та інших досліджень жуйних;
- особливості етіології, патогенезу, симптомів, а також принципи лікування жуйних та профілактики внутрішніх незаразних хвороб;

вміти:

- володіти сучасними методами клініко-лабораторних, функціональних, інструментальних та інших досліджень хворих жуйних та вміти аналізувати їх результати;
- розпізнавати (діагностувати) внутрішні хвороби жуйних;
- з урахуванням етіології і патогенезу раціонально застосовувати фармакологічні та інші засоби лікування хворих тварин;
- складати план заходів профілактики внутрішніх хвороб жуйних та організувати його виконання.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

(Внутрішні хвороби тварин, 3 семестр)

Тема лекційного заняття 1. **Анатомо-фізіологічні особливості та фактори, що сприяють виникненню внутрішньої патології у високопродуктивних тварин.** Анатомічна унікальність травлення у передшлунках жуйних. Процес слиновиділення. Жуйний процес. Взаємозв'язок обмінних процесів у печінці. Особливості метаболізму вуглеводів та білків. Порушення метаболічних процесів за хвороб передшлунків у жуйних тварин. Стратегія захисту продуктивного здоров'я

тварин. Негативні чинники, що сприяють виникненню внутрішньої патології у високопродуктивних тварин.

Тема лекційного заняття 2. Загальна профілактика внутрішніх хвороб жуйних та превентивні заходи в спеціалізованих тваринницьких господарствах. Планування профілактичних заходів з незаразних хвороб жуйних з врахуванням фізіологічних груп тварин. Теоретичні та організаційні основи профілактики незаразної патології у високотехнологічних молочних господарствах. Профілактичні і лікувальні заходи в спеціалізованих господарствах з вирощування нетелів і відгодівлі великої рогатої худоби. Профілактичні і лікувальні заходи в спеціалізованих господарствах з вирощування овець та вівцефермах з інтенсивною технологією. Аналіз годівлі, режим і гігієна годівлі, аналіз якості кормів і води. Антипоживні речовини. Аналіз утримання тварин. Профілактика хвороб у пасовищний період.

Тема лекційного заняття 3. Міокардіострофія (міокардоз) у високопродуктивних корів. Визначення і поширення хвороби у жуйних. Особливості етіології та патогенезу у високопродуктивних корів. Особливості обміну речовин та порушення метаболізму в міокарді. Клінічні ознаки хвороби у високопродуктивних корів у залежності від деструктивних змін серцевого м'язу. Діагностичні аспекти та диференційна діагностика міокардіодистрофії у тварин. Принципи профілактики та терапії високопродуктивних корів, хворих на міокардоз.

Тема лекційного заняття 4. Катаральна бронхопневмонія у молодняка жуйних. Причини, що зумовлюють виникнення катаральної бронхопневмонії у телят і ягнят. Роль імунного стану в етіології хвороби. Особливості перебігу, діагностика, лікування та профілактика в умовах промислових і колективних господарств. Диференціальна діагностика катаральної бронхопневмонії від інших респіраторних хвороб у молодняка жуйних. Проблема вірусних респіраторних хвороб молодняка жуйних та шляхи їх вирішення. Застосування фізіотерапії фізіопрофілактики за умов хвороб дихальної системи жуйних.

Тема лекційного заняття 5. Кетоз корів і кітних вівцематок. Причини виникнення кетозу в корів і кітних вівцематок. Схильність жуйних до захворювання на кетоз у зв'язку з особливостями травлення у їх передшлунках. Особливості перебігу кетозу у високопродуктивних корів, овець і кіз. Діагностика і симптомокомплекси клінічного та субклінічного перебігу хвороби у корів і кітних вівцематок. Сучасні превентивні заходи за кетозу у високотехнологічних молочних господарствах та вівцефермах з інтенсивною технологією.

Тема лекційного заняття 6. Аліментарна і вторинна остеодистрофія корів. Пасовищна тетанія. Біологічна доступність різних джерел макроелементів. Втрати мінеральних елементів при заготівлі, зберіганні й консервуванні кормів. Етіологія та патогенетичні основи аліментарної, вторинної і ензоотичної остеодистрофії у жуйних. Диференційна діагностика аліментарної і вторинної остеодистрофії у високопродуктивних тварин.

Основні етіологічні чинники, які спричиняють виникнення пасовищної тетанії у корів. Профілактичні заходи та лікування остеодистрофії та гіпомагніємії у великої і дрібної рогатої худоби.

Тема лекційного заняття 7. Гіпомікроелементози жуйних. Вчення про біогеохімічні зони і провінції. Біогеохімічне районування України. Метаболізм мікроелементів та клінічна біохімія мікроелементозів. Біологічна доступність різних джерел мікроелементів. Поширення і основні клінічні синдроми мікроелементозів. Йодна недостатність. Гіпокобальтоз. Цинкова недостатність. Мідна недостатність. Функціональні діагностичні проби. Експрес-методи діагностики мікроелементозів. Загальні принципи профілактики і лікування мікроелементозів жуйних.

Тема лекційного заняття 8. Етіопатогенез, діагностика та лікувально-профілактичні заходи за А-гіповінозу жуйних. Причини виникнення та розвитку А-гіповінозу у жуйних. Основні напрямки профілактики А-гіповінозу у жуйних

Змістовий модуль 2.

(Внутрішні хвороби тварин, 4 семестр)

Тема лекційного заняття 9. Хвороби передшлунків великої рогатої худоби, овець і кіз. Діагностичні алгоритми хвороб органів травлення жуйних. Причини розвитку гіпотонії рубця (передшлунків). Основні фактори, що ведуть до ацидозу у молочної худоби. Синдром ацидоз–румїніт–ламїніт–абсцес печінки. Паракератоз рубця. Закупорення книжки. Причини, патогенез, клінічні ознаки, перебіг, діагностика. Профілактичні заходи та сучасні схеми лікування передшлунків великої рогатої худоби, овець і кіз.

Тема лекційного заняття 10. Хвороби сичуга і очеревини жуйних. Причини виникнення прово- і лівостороннього зміщення сичуга у високопродуктивних корів. Фактори ризику і методи контролю зміщення сичуга. Патогенез, клінічні ознаки, перебіг, діагностика, методи лікування та профілактики запалення сичуга. Розвиток перитоніту та особливості його перебігу у великої рогатої худоби. Диференційна діагностика та заходи попередження перитоніту у жуйних.

Тема лекційного заняття 11. Анатоомо-фізіологічні особливості та фактори, що сприяють виникненню внутрішньої патології у молодняку жуйних. Основні чинники що призводять до неонатальної патології в молодняку жуйних. Класифікація неонатальних хвороб. Імунний захист новонародженого молодняку. Особливості кислотно-основного балансу у новонароджених телят. Клінічний прояв та діагностичні алгоритми неонатальної патології тварин. Незаразні, вірусні та бактеріальні та паразитарні хвороби травного каналу молодняку та їх диференційна діагностика. Загальні принципи терапії і профілактики неонатальної патології у жуйних.

Тема лекційного заняття 12. Метаболічні і спадкові хвороби молодняку великої рогатої худоби, овець і кіз. Проблема раннього і

правильного встановлення діагнозу у молодняку жуйних. Гіповітамінози. Ендогенна і екзогенна вітамінна недостатність. Гіпопластична анемія молодняку. Безоарна хвороба молодняку. Гастроентероколіт. Рахіт. Періодична тимпанія телят. Синдроматика, етіопатогенез, диференційна діагностика хвороб у молодняку жуйних. Загальні принципи терапії і профілактики метаболічних і спадкових хвороб молодняку великої рогатої худоби, овець і кіз.

Тема лекційного заняття 13. Розлади нервової діяльності у жуйних та їх профілактика. Процеси обміну речовин, які перебігають у нервових клітинах. Основні чинники що призводять до патології нервової системи в жуйних. Основні симптоми хвороб нервової системи. Диференційна діагностика нервової патології у жуйних (Цереброкортикальний некроз, ензоотична атаксія ягнят, губчастоподібна енцефалопатія, скрепі овець, сонячний удар і теплове перегрівання). Синдроматика, етіопатогенез, діагностика синдрому стресу у жуйних. Принципи профілактики і терапії патології нервової системи у жуйних.

Тема лекційного заняття 14. Причини отруєння жуйних тварин, потенційні отрути, діагностика та заходи профілактики і терапії. Загальні принципи діагностики отруєнь. Умови та методи заготівлі сіна, сінажу і силосу, їх зберігання та використання. Рослини, що діють на мінеральний обмін. Отруєння кормами, що містять надлишок нітратів та нітритів. Отруєння рослинами, що містять тіоглікозиди. Отруєння алкалоїдами люпину (люпиноз). Отруєння кормами, що викликають фотосенсибілізацію. Отруєння гичкою цукрових буряків. Отруєння кормовою мелясою. Отруєння карбамідом. Загальні принципи лікування і профілактики отруєнь.

Тема лекційного заняття 15. Етіопатогенез, діагностика та профілактика анемій та імунних дефіцитів жуйних. Етіопатогенез і гематологічна діагностика анемій. Зміни складу периферичної крові за анемій. Дихальна функція крові та її розлади при патології. Гіпопластична анемія. Клітинні та гуморальні фактори імунного захисту. Вікові та набуті імунодефіцити. Аутоімунні хвороби. Алергічні хвороби. Післяпологова гемоглобінурія корів. Синдроматика, етіопатогенез, діагностика, принципи терапії і профілактики.

Тема лекційного заняття 16. Етіопатогенез, діагностика та профілактика хвороб ендокринних органів у жуйних. Етіопатогенез і діагностика ендокринопатій у жуйних. Хвороби щитоподібної залози, прищитоподібної залози. Принципи профілактики хвороб ендокринних органів і терапії жуйних за цих патологій.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Внутрішні хвороби тварин						
Тема 1. Анатомо-фізіологічні особливості, діагностика функціонального стану організму та особливості застосування методів і засобів загальної терапії і профілактики у жуйних.	12	2		6		4
Тема 2. Загальна профілактика внутрішніх хвороб жуйних та терапевтична техніка. Способи застосування лікарських речовин жуйним.	12	2		6		4
Тема 3. Хвороби серцево-судинної системи у великої рогатої худоби, овець і кіз.	12	2		6		4
Тема 4. Патологія дихальної системи жуйних.	12	2		6		4
Тема 5. Хвороби жуйних, пов'язані з переважаючим порушенням у них білкового, вуглеводного, ліпідного обмінів.	12	2		6		4
Тема 6. Хвороби, пов'язані з переважаючим порушенням обміну макроелементів.	12	2		6		4
Тема 7. Мікроелементози жуйних.	12	2		6		4
Тема 8. Етіопатогенез, діагностика та лікувально-профілактичні заходи за гіповінозів жуйних.	6	1		3		2
Разом за змістовим модулем 1	90	15		45		30
Змістовий модуль 2. Внутрішні хвороби тварин						
Тема 9. Хвороби ротової порожнини, стравоходу та передшлунків великої рогатої худоби, овець і кіз.	16	2		4		10
Тема 10. Хвороби сичуга і очеревини жуйних.	14	2		2		10
Тема 11. Анатомо-фізіологічні особливості та фактори, що сприяють виникненню внутрішньої патології у молодняку. Патологія печінки жуйних.	16	2		4		10
Тема 12. Неонатальні і метаболічні хвороби молодняку великої рогатої худоби, овець і кіз.	14	2		2		10
Тема 13. Патологія нервової системи жуйних.	16	2		4		10
Тема 14. Отруєння жуйних та патологія сечової системи.	14	2		2		10
Тема 15. Етіопатогенез, діагностика та профілактика анемії та імунних дефіцитів жуйних.	16	2		4		10
Тема 16. Патологія ендокринних органів у жуйних, алергії та хвороби шкіри.	15	2		2		11
Разом за змістовим модулем 2	121	16		24		81
Усього годин	211	31		69		111

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачені	

...		
-----	--	--

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачені	
...		

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
2 семестр (Внутрішні хвороби тварин)		
1.	ТЕМА 1. Діагностика функціонального стану організму жуйних.	2
2.	ТЕМА 2. Особливості застосування методів і засобів загальної терапії і профілактики у жуйних.	4
3.	ТЕМА 3. Терапевтична техніка. Способи застосування лікарських речовин жуйним.	2
4.	ТЕМА 4. Диспансеризація великої рогатої худоби і дрібних жуйних	4
5.	ТЕМА 5. Спеціальні і клініко-лабораторні методи дослідження серцево-судинної системи жуйних.	2
6.	ТЕМА 6. Діагностика та лікувально-профілактичні заходи за травматичного перикардиту жуйних.	4
7.	ТЕМА 7. Спеціальні і клініко-лабораторні методи дослідження дихальної системи жуйних.	2
8.	ТЕМА 8. Спеціальні і клініко-лабораторні методи дослідження та профілактика хвороб плеври жуйних.	4
9.	ТЕМА 9. Спеціальні і клініко-лабораторні методи дослідження та профілактика метаболічних хвороб у жуйних.	2
10.	ТЕМА 10. Спеціальні і клініко-лабораторні методи дослідження та профілактика хвороб, пов'язаних із переважаючим порушенням білкового, вуглеводного, ліпідного обмінів.	4
11.	ТЕМА 11. Діагностика та лікувально-профілактичні заходи за хвороб, пов'язаних із переважаючим порушенням обміну макроелементів.	2
12.	ТЕМА 12. Спеціальні і клініко-лабораторні методи дослідження та профілактика хвороб, пов'язаних із переважаючим порушенням обміну кальцію.	4
13.	ТЕМА 13. Диференційна діагностика та профілактика гіпермікроелементозів жуйних.	2
14.	ТЕМА 14. Спеціальні і клініко-лабораторні методи дослідження та профілактика гіповітамінозів жуйних	4
15.	ТЕМА 15. Діагностика та профілактика дефіциту вітамінів групи В у жуйних.	3
3 семестр (Внутрішні хвороби тварин)		
16.	ТЕМА 16. Спеціальні і клініко-лабораторні методи дослідження, лікування та профілактика хвороб стравоходу та рубця жуйних	4

17.	ТЕМА 17. Спеціальні і клініко-лабораторні методи дослідження, лікування та профілактика травматичного ретикуліту та засмічення книжки у корів.	2
18.	ТЕМА 18. Спеціальні і клініко-лабораторні методи дослідження та профілактика жирового гепатозу у високопродуктивних корів.	4
19.	ТЕМА 19. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження та профілактика неонатальних хвороб молодняку жуйних.	2
20.	ТЕМА 20. Спеціальні і клініко-лабораторні методи дослідження, лікування та профілактика патології нервової системи жуйних.	4
21.	ТЕМА 21. Спеціальні і клініко-лабораторні методи дослідження, лікування та профілактика за хвороб сечової системи у жуйних.	2
22.	ТЕМА 22. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження та лікувально-профілактичні заходи за анемії жуйних.	4
23.	ТЕМА 23. Спеціальні і клініко-лабораторні методи дослідження, лікування та профілактика за алергічних хвороб у жуйних.	2
...		69

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Внутрішні хвороби жуйних

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Магістр» Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»	Кафедра акушерства, гінекології та біотехнології вдтворення тварин 2021-2022 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Превентивні ветеринарні технології незаразних хвороб жуйних»	Затверджую зав. кафедри Вальчук О.А. «__»_____ 2021 р.
<i>Екзаменаційні запитання</i>			
1. Етапи запліднення. Ембріональна смертність – діагностика та заходи профілактики.			
2. Кесарів розтину у ВРХ, техніка проведення.			
<i>Тестові завдання різних типів</i>			

1. Перерахуйте хвороби ВРХ ускладненням яких є абсцес печінки

1	Алкалоз
2	Ацидоз
3	Тимпанія
4	Закупорення книжки
5	Гнійний холангіт

2. Перерахуйте засоби для корекції рН вмісту рубця за алкалозу

1	Кисле молоко
2	Натрію гідрокарбонат
3	Цукор
4	Оцтова кислота
5	Лужні суміші

3. Назвіть препарати показані для лікування молодняку, хворого на білом'язову хворобу

1	натрію селеніт
2	цинку сульфат
3	препарати йоду
4	токоферолу ацетат
5	магнію сульфат

4. Для проведення премедикації у ВРХ застосовують:

1	тіопентал натрію;
2	гексенал;
3	Кетамін;
4	Аміназин.

5. Розставити поняття відповідні до їх характеристики:

1. лапароцентез	А. прокол рубця
2. лапаротомія	Б. пункція черева
3. руміоцентез	В. розтин черевної стінки
4. ентероцентез	Г. прокол стінки тонкої кишки

6. Через одну годину після отримання ушибу для лікування тварини застосовують:

1	тиснучу пов'язку у поєднанні з холодом
2	теплові процедури
3	масаж
4	гіпсову пов'язку

7. Розставте у відповідності методи анестезії

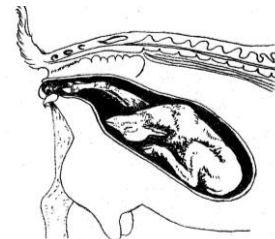
А. Кесарів розтин	1. Паралюмбальна
Б. Езофаготомія	2. Висока чи низька сакральна
	3. Нейролептаналгезія
	4. Інфільтраційна анестезія

8. Які наслідки виникають при не наданні допомоги тварині під час бурхливих перейм і потуг?

А	Розлади кровообігу плаценти і загибель плода?
Б	Розрив матки, або виворіт матки;
В	Тривале залежування роділлі;
Г	Гіпогалактія, агалактія.

9. Виберіть правильну відповідь патологічного розміщення плода в утробі матері?

- А) завертання голови на бік;
 Б) опускання голови вниз;
 В) закидання голови на спину;
 Г) скручування ший;
 Д) плечове передлежання.

10. Що з наведеного застосовують при комплексному лікуванні корів з субінволюцією матки?

А	промивання матки розчинами антисептиків;
Б	звільнення порожнини матки від лохий;
В	попередження розвитку мікрофлори у матці;
Г	нормалізація обміну речовин в організмі і трофіки;
Д	відновлення структури ендометрію;

1. Які із перерахованих симптомів відносяться до загальних симптомів хвороб системи травлення жуйних

1.	Тахікардія
2.	Тахіпное
3.	Регургітація
4.	Полакіурія
5.	Блювання

2. Перерахуйте симптоми характерні для набряку гортані у корів

1.	Видимі слизові оболонки гіперемійовані
2.	Утруднене дихання яке часто супроводжується свистом, хрипами, стоном
3.	Експіраторна задишка
4.	Серозно-гнійні витікання з ніздрів
5.	Інспіраторна задишка

3. Розставте у відповідності методи анестезії

А. Кесарів розтин Б. Езофаготомія	1. Паралюмбальна
	2. Висока чи низька сакральна
	3. Нейролептаналгезія
	4. Інфільтраційна анестезія

4. Назвіть засоби для корекції рН вмісту рубця при алкалозі

1.	Кисле молоко
2.	Натрію гідрокарбонат
3.	Молочна кислота
4.	Оцтова кислота
5.	Лужні суміші

5. У теляти 2-х місячного віку спостерігаються: двохстороннє носове витікання, кашель, змішана задишка, при аускультатії – посилене везикулярне дихання з вологими і сухими хрипами. Частота серцевих скорочень – 112 за хв., ІІ-й тон серця посилений з акцентом на легеневій артерії. Температура тіла – 40,1 °С. При перкусії грудної клітки з лівого боку встановлено ділянки притупленого звуку. Поставте діагноз?

1.	Хронічний бронхіт
2.	Інтерстиціальна емфізема легень
3.	Бронхопневмонія
4.	Плеврит

6. Назвіть хворобу передшлунків жуйних, яка може ускладнюватися румінітом, ламінітом, абсцесами в печінці та інших органах

1.	Тимпанія рубця
2.	Ацидоз рубця
3.	Закупорення книжки
4.	Травматичний ретикуліт

7. Назвіть патогномічну ознаку закупорення книжки

1.	Послаблення перистальтики сичуга
2.	Послаблення або відсутність шумів у книжці
3.	Послаблення перистальтики кишечника
4.	Припинення жуйки

8. Назвіть з якою метою застосовують настоянку чемериці при гіпо- і атонії передшлунків

1.	Для відновлення ферментативних процесів у передшлунках
2.	Для послаблення моторної функції передшлунків
3.	Для знешкодження токсичних продуктів у передшлунках
4.	Для відновлення моторної функції передшлунків.

9. Назвіть хворобу рубця, яка характеризується запаленням і ушіленням сосочків рубця внаслідок надмірних нашарувань лускатих епітеліальних клітин з наступним злуцненням їх і утворенням дефектів на слизовій оболонці.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

10. Назвіть хворобу рубця, що характеризується зниженням рН рубцевого вмісту, порушенням травлення та ацидотичним станом організму

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

11. Розставити у відповідності до мікроелементозів наступні характерні для них симптоми:

А. Йодна недостатність В. Гіпокобальтоз	1. Низькорослість
	2. Спотворення смаку
	3. Гіпофункція щитоподібної залози
	4. Анемія
	5. Зниження вмісту в крові вітаміну В ₁₂

12. Назвіть захворювання яке характеризується переповненням рубця газами внаслідок посиленого їх утворення і затримки відходження із рубця.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

13. Перерахуйте лікарські засоби показані при виразковій хворобі

1.	В'язучі
2.	Діуретичні
3.	Кровоспинні
4.	Знеболюючі
5.	Нестероїдні протизапальні

14. Специфічним симптомом фібринозного перикардиту є:

1.	перикардіальні шуми тертя;
2.	перикардіальні шуми плескоту;
3.	збільшення ділянки абсолютного серцевого притуплення;
4.	переповнення яремних вен.

15. Назвіть засоби для корекції рН вмісту рубця при ацидозі

1.	Натрію гідрокарбонат
2.	Кисле молоко
3.	Цукор
4.	Оцтова кислота
5.	Лужні суміші

16. Перерахуйте магнітні зонди які використовують для профілактики травматичного ретикуліту у ВРХ

1.	зонд Коробова
2.	зонд Черкасова
3.	петлевидний зонд Хохлова
4.	зонд Телятнікова
5.	носо-стравохідний зонд

17. Розставити якій із хвороб відповідають наведені симптоми

А. Перитоніт Б. Асцит	1.	Підвищення температури тіла
	2.	Болючість в ділянці черева
	3.	Наявність трансудату в черевній порожнині
	4.	Наявність в черевній порожнині рідини із вмістом білка більше 3%, лейкоцитами, мікроорганізмами та гнійними тільцями
	5.	Завжди хронічний перебіг
	6.	Температура тіла в межах фізіологічних коливань

18. Який відділ складного шлунка у новонароджених телят починає функціонувати з першої доби життя?

1	Рубець
2	Книжка
3	Сітка
4	Сичуг

19. Назвіть хворобу травного тракту жуйних під час диференційної діагностики якої потрібно враховувати такі інфекційні захворювання як сибірка і емфізематозний карбункул

1.	Ацидоз рубця
2.	Тимпанія рубця
3.	Зміщення сичуга
4.	Алкалоз рубця

20. Назвіть хворобу стравоходу під час якої може розвиватися гостра тимпанія рубця

1.	Запалення
2.	Параліч
3.	Закупорення
4.	Розширення

21. Назвіть які засоби застосовують для відновлення моторної функції передшлунків?

1.	Настойка чемериці
2.	Розчин іхтіолу
3.	Карбахолін
4.	Тіамін

22. У корови, після того як її завернули із заготівельного пункту, швидко розвинулись ознаки збудження, переляку, задишки. Дихання напружене, прискорене. Тварина стоїть широко розтавивши кінцівки. Ніздрі розширені. При аускультатії – вологі хрипи. При видиху з носових отворів – піна з червонуватим відтінком. Ціаноз. Переповнення яремних вен. $t^{0}38,5^{\circ}\text{C}$. Поставте ймовірний діагноз?

1.	Набряк легень
2.	Крупозна пневмонія
3.	Емфізема легень
4.	Гангрена легень

23. Перерахуйте показання для діагностичної плевральної пункції

1.	Стійке випотівання.
2.	Підозра на емпієму плеври.
3.	Значне підвищення температури тіла
4.	Неясні причини випотівання.
5.	Зниження працездатності

24. Перерахуйте хвороби які виключають в диференційній діагностиці ексудативного плевриту

1.	Бронхіт
2.	Гідроторакс
3.	Аспірацій на пневмонія
4.	Гангрена легень
5.	Перикардит

25. Перерахуйте новокаїнові блокади показані при бронхопневмонії тварин

1.	Поперекова (паранефральна)
2.	Зірчастого симпатичного вузла
3.	Грудних вісцеральних нервів і пограничного стовбура
4.	Сакральна
5.	Паралюмбальна

26. Назвіть основні причини виникнення кетозу у корів:

1	Надлишок енергії в раціоні
2	Дефіцит енергії в раціоні
3	Знижений рівень білка в раціоні
4	Низьке цукрово-протеїнове співвідношення в раціоні
5	Знижений рівень жирів у раціоні

27. Під час призначення антибіотиків для лікування пневмонії враховують:

1.	розчинність препарату;
2.	чутливість мікроорганізмів дихальних шляхів;
3.	токсичність;
4.	синергізм дії.

28. У хворой корови спостерігається відсутність жуйки, t° 38,8°C, об'єм черева збільшений, ліва пахвина вирівнюється, вміст рубця твердої консистенції, при натискуванні утворюється ямка яка повільно зникає. Ваш діагноз?

1.	Алкалоз рубця
2.	Тимпанія рубця
3.	Парез рубця
4.	Румініт

29. Перерахуйте корми, згодовування яких у великій кількості є причиною виникнення відповідних захворювань у жуйних

А. Алкалоз рубця	1. Кукурудза в стадії молочно-воскової стиглості
Б. Ацидоз рубця	2. Зелена маса горохо-вівсяної суміші
	3. Цукровий буряк
	4. М'яса
	5. Карбамід
	6. Горохова дерть

30. рН вмісту рубця ВРХ в нормі становить:

1.	6,8 – 7,2
2.	6,0 – 6,5;
3.	7,5 – 8,0;
4.	5,5 – 6,0.

31 Назвіть хворобу з гострим перебігом, що характеризується підвищеною збудливістю, клонічними та тетанічними судомами внаслідок зниження в крові вмісту магнію.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

32. Назвіть мікроелементоз, що має переважно хронічний перебіг і характеризується порушенням гемопоєзу (анемія), зміною кольору волосся (депігментація), порушенням функцій органів травлення, дистрофічними процесами у центральній нервовій системі.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

33. Назвіть мікроелементоз, що характеризується порушенням функцій щитоподібної залози, серцево-судинної і нервової систем, обміну речовин.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

34. Назвіть недостатність якого вітаміну характеризується посиленою метаплазією й ороговінням епітеліальних клітин шкіри, слизових оболонок дихальних шляхів, травного каналу, сечостатевої системи, порушенням зору, відтворної функції та росту молодняка

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

35. Назвіть недостатність якого вітаміну проявляється порушенням процесів окиснення в органах і тканинах, переродженням і некрозом клітин печінки, м'язовою дистрофією.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

36. Назвіть захворювання новонародженого молодняка, яке характеризується порушенням секреторної, моторної, всмоктувальної і екскреторної функцій травного каналу, зневодненням, дисбактеріозом та інтоксикацією організму.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

37. Які терапевтичні засоби використовують для зменшення бродильних процесів при періодичній тимпанії телят

1	глюкозу
2	молочну кислоту
3	настойку чемериці
4	фуросимід
5	тимпанол

38. Назвіть причини виникнення ендогенного ожиріння

1	Надлишок синтезу глюкагону
2	Недостатність синтезу глюкагону
3	Надлишок синтезу паратгормону
4	Недостатність синтезу тирокальцитоніну
5	Недостатність синтезу трийодтироніну

39. Нестача яких мікроелементів призводять до розвитку ензоотичної остеодистрофії

1	Кобальт
2	Мідь
3	Марганець
4	Йод
5	Селен

40. Назвіть причини виникнення пасовищної тетанії

1	Надлишкове надходження калію з кормом
2	Згодовування зеленої маси з пасовищ де росте біла конюшина
3	Різкий перехід від стійлового утримання до пасовищного, при відсутності в раціоні грубих кормів
4	Підгодівля в перехідний період тварин сіном, сінажем соломою
5	Надлишок ретинолу

41. Назвіть причини виникнення післяродової гіпофосфатемії у корів

1	Нестача у раціоні кальцію
2	Нестача вітаміну Д
3	Гіперфункція щитоподібних залоз
4	Нестача у раціоні фосфору
5	Зниження вмісту інсуліну в крові

42. Назвіть основні причини виникнення вторинної остеодистрофії у тварин

1	Гіперфункція щитоподібної залози
2	Нестача в раціонах кальцію, фосфору та інших мінеральних елементів
3	Кетоз
4	Нестача в раціонах протеїну
5	Висококонцентратний тип годівлі (до 50,8 % енергії) зі значною нестачею сіна

43. Назвіть гормони, що виробляються в щитоподібній залозі

1	інсулін
2	тироксин
3	трийодтиронін
4	окситоцин
5	кортизол

44. Назвіть патогномічні ознаки кетозу в корів

1	Гіперглікемія
2	Зниження продуктивності
3	Кетонolakтія
4	Кетонемія
5	Розлади травлення

45. Вторинна остеодистрофія розвивається при:

1	нестачі білків у кормах
2	надмірному накопиченню кетонів тіл в організмі тварин
3	зниженні засвоєння Р
4	зниженні засвоєння Mg

46. Сприятливі умови для розвитку пасовищної тетанії створюються при:

1	жомовому, силосно-жомовому та бардяному типах годівлі, нестачі сіна і концентрованих кормів
2	однотипній висококонцентратній годівлі за нестачі в раціоні сіна
3	надлишку магнію в раціоні
4	випасанні на білій конюшині
5	різкому переході від стійлового утримання до пасовищного, при відсутності в раціоні грубих кормів

47. В основі патогенезу якого захворювання лежить нераціональне використання карбонату кальцію

1	ожиріння
2	міоглобінурія
3	аліментарна остеодистрофія
4	пасовищна тетанія
5	вторинна остеодистрофія

48. В основі патогенезу якого захворювання лежить порушення функцій щитоподібних та щитоподібних залоз

1	міоглобінурія
2	аліментарна остеодистрофія
3	аліментарна дистрофія
4	вторинна остеодистрофія

49. Катіони якого мікроелементу нагромаджуються в зелених рослинах і сприяють виникненню гіпомagneмії?

1	фтору
2	цинку
3	калію
4	заліза
5	міді

50. В основі патогенезу якого захворювання лежить підвищення активності паратгормону?

1	пасовищна тетанія
2	аліментарна остеодистрофія
3	післяродова гіпофосфатемія
4	вторинна остеодистрофія
5	гіпокобальтоз

51. Розставити у відповідності до захворювання обміну речовин наступні клінічні ознаки і показники крові

A. Аліментарна остеодистрофія	1. гіпофосфатемія 2. міокардіодистрофія 3. гіпопротейнемія
Б. Вторинна остеодистрофія	4. гіперфосфатемія 5. негативна білково-осадова проба 6. гепатодистрофія

52. Розставити у відповідності до захворювання обміну речовин терапевтичні засоби

A. Кетоз	1. глюкокортикоїди 2. гормони щитоподібної залози 3. кетост
Б. Ожиріння	4. фолікулін, синестрол, прогестерон 5. зниження енергетичної забезпеченості раціону 6. глюкоза, цукор або інші глюкогенні засоби

53. Яким хворобам обміну речовин відповідають наведені симптомокомплекси?

1. Пасовищна тетанія	A. Тремтіння м'язів, напруженість рухів, хиткість тазової частини тулуба. Тварина спотикається і падає, з певним зусиллям піднімає передню частину тулуба і набуває пози сидячого собаки. Парез задньої частини тулуба,
2. Міоглобінурія	В. Слабкість тазових кінцівок, атаксія, тварини неохоче рухаються. Поверхнева больова чутливість збережена. Вміст неорганічного фосфору у сироватці крові знижений
3. Післяродова гіпофосфатемія	С. Під впливом зовнішніх чинників збудливість тварини зростає, підвищується чутливість шкіри (гіперестезія), посилюється напруження м'язів, їх тремор, при тяжкому перебігу клонічні та тетанічні судоми.

54. Ензоотична атаксія ягнят це одна з форм:

1	гіпокупрозу
2	гіпокобальтозу
3	дефіциту селену
4	дефіциту марганцю

55. Які з перерахованих препаратів застосовують для лікування хворих на білом'язову хворобу тварин

1	магнію сульфат
2	натрію селеніт
3	фероглюкін
4	цинку сульфат
5	токоферолу ацетат

56. Розставте симптоми у відповідності до захворювань:

A. Диспепсія	1. Загальне пригнічення, збільшення суглобів, викривлення хребта та діафізів трубчастих кісток, порушення координації рухів, гіпокальціємія і гіпофосфатемія
В. Бронхопневмонія	2. Загальне виснаження, втрата апетиту, часті проноси, дегідратація організму.
С. Д-гіповітаміноз (рахіт)	3. Загальне пригнічення, підвищена температура, кашель, витікання з носових отворів.

57. Розставте захворювання молодняку згідно класифікації:

A. Антенатальні	1. Кровотеча з пуповини.
В. Інтранатальні	2. Диспепсія
С. Неонатальні	3. Бронхопневмонія
D. Постнатальні	4. Відсутність анального отвору.

58. Назвіть причину за якою телятам і ягням до 2-тижневого віку протипоказане введення цукру до складу лікарських препаратів

1	відсутність в сичужному соку ферменту сахарози
2	відсутність в сичужному соку ферменту ліпази
3	відсутність в сичужному соку ферменту фруктази
4	відсутність в сичужному соку ферменту реніну

59. Молозивний токсикоз виникає за умов:

1	Надмірного згодовування молозива
2	Недостатнього згодовування молозива
3	Згодовування молозива, яке містить токсичні речовини
4	Згодовування молозива від корів-первісток

60. Які лікувальні засоби показані за гідроперикардиту?

1	Серцеві глікозиди
2	Антибіотики
3	Новокаїнові блокади
4	Сечогінні

Контрольні запитання для визначення рівня знань студентів

Внутрішні хвороби жуйних

1. Які дієтичні корми застосовують для жуйних при захворюваннях органів системи травлення?
2. Які дієтичні корми застосовують для телят при захворюваннях органів системи травлення?
3. Який із методів фізіотерапії найчастіше застосовується при лікуванні хвороб системи травлення у жуйних?
4. Коли проводять планову диспансеризацію корів на племінних молочних фермах?
5. Коли проводять планову диспансеризацію телят у спеціалізованих господарствах?
6. Коли проводять планову диспансеризацію вівцематок?
7. Якими показниками визначається поживна цінність раціону жуйних?
8. Яке цукрово-протеїнове співвідношення повинно бути в раціоні для жуйних?
9. Який оптимальний рівень клітковини у сухій речовині раціону має бути для сухостійних і лактуючих корів?
10. Для забезпечення фізіологічного обміну речовин і народження життєздатного приплоду який відсоток за поживністю в структурі раціону сухостійних корів повинно становити сіно високої якості, соковиті корми і концентрати?
11. Які загальні симптоми хвороб серцево-судинної системи?
12. По якими ознакам диференціюють перикардит від гідроперикарду?
13. Що необхідно застосовувати жуйним при травматичному перикардиті?
14. Які основні заходи слід проводити в господарствах, неблагополучних з травматичного перикардиту?
15. Які абіотичні фактори є причиною виникнення катаральної бронхопневмонії у телят?
16. Який механізм виникнення тахікардії і тахіпное при бронхопневмонії?
17. Назвіть основні симптоми у телят при катаральній бронхопневмонії?
18. Від яких респіраторних хвороб необхідно диференціювати катаральну бронхопневмонію у телят?
19. Які принципи лікування телят, хворих на катаральну бронхопневмонію?
20. Назвіть комплекс заходів з профілактики хвороб органів дихальної системи великої рогатої худоби та овець.
21. Назвіть первинну і вторинну причини обтурації стравоходу у жуйних?
22. Які основні клінічні ознаки закупорення стравоходу у жуйних?
23. Схема лікування жуйних при обтурації стравоходу.
24. Заходи профілактики закупорення стравоходу у жуйних.
25. Причини виникнення атонії і гіпотонії передшлунків у великої рогатої худоби та дрібних жуйних.
26. Які основні симптоми гіпо- і атонії передшлунків?
27. Принципи лікування тварин, хворих на гіпо- і атонію передшлунків.
28. Основні заходи профілактики гіпо- і атонії передшлунків
29. Визначення хвороби тимпанія рубця
30. Причини виникнення первинної тимпанії рубця з гострим перебігом
31. Причини виникнення вторинної тимпанії рубця з гострим перебігом у телят, ягнят і козенят

32. Симптоми гострої тимпанії рубця
33. Які хвороби необхідно диференціювати при гострій тимпанії рубця?
34. Принципи лікування гострої тимпанії рубця
35. Які заходи необхідно застосовувати для рефлекторної відрижки газів із рубця при тимпанії?
36. Коли проводять руміноцентез і румінотомію при тимпанії рубця
37. Основні заходи профілактики тимпанії рубця з гострим перебігом
38. Причиною травматичного ретикуліту і ретикулоперетоніту може бути...
39. Який механізм перфорації стінки сітки гострим предметом?
40. Які діагностичні прийоми використовують для виявлення больової реакції при травматичному ретикуліті?
41. Етіологія і патогенез безоарної хвороби телят і ягнят.
42. Симптоми безоарної хвороби у телят і ягнят.
43. Лікування та профілактика безоарної хвороби у телят і ягнят.
44. Причини казеїно-безоарної хвороби у телят, методи лікування та профілактика
45. Діагностика, лікування та профілактика молозивного токсикозу у телят
46. Причини порушення травлення (диспепсії) у новонароджених телят
47. Симптоми аліментарної і токсичної диспепсії у телят
48. Диференціальна діагностика аліментарної від аутоімунної і токсичної диспепсії
49. Принципи лікування телят, хворих на аліментарну, аутоімунну і токсичну диспепсію
50. Схема заходів щодо профілактики диспепсії у новонароджених телят
51. Причини виникнення кетозу у корів і кітних вівцематок
52. Симптоми кетозу у корів і кітних вівцематок
53. Принципи лікування корів і кітних вівцематок, хворих на кетоз
54. Схема заходів профілактики кетозу у корів і кітних вівцематок
55. Причини виникнення аліментарної і вторинної остеодистрофії у корів
56. Симптоми остеодистрофії у корів
57. Методи лікування та профілактики остеодистрофії у корів
58. Лікування та профілактика пасовищної тетанії у високопродуктивних корів
59. Профілактика і лікування білом'язевої хвороби та ензоотичної атаксії у ягнят
60. Профілактика хвороб імунної системи у телят

8. Методи навчання

- словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- наочні (ілюстрування, демонстрація, самостійне спостереження);
- практичні (метод справ, лабораторна робота, практична робота).

9. Форми контролю

- поточний (опитування, тестування);
- рубіжний (контрольна робота, реферат, модулі);
- підсумковий (тестування, екзамен письмовий).

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Ветеринарні превентивні технології за внутрішньої патології високопродуктивних корів: методичні вказівки / Цвіліховський М.І., Голопура С.І., Костенко В.М., Грушанська Н.Г., Бойко Н.І. – К.: «ЦП КОМПРИНТ», 2012. – 71 с.

2. Ветеринарні превентивні технології за внутрішньої патології молодняка жуйних тварин: методичні вказівки / Цвіліховський М.І., Костенко В.М., Голопура С.І., Грушанська Н.Г. – К.: «ЦП КОМПРИНТ», 2014. – 70 с.

3. Лабораторна діагностика функціонального стану печінки: методичні вказівки / Цвіліховський М.І., Грищенко В.А., Грушанська Н.Г., Костенко В.М. – К.: «ЦП КОМПРИНТ», 2012. – 79 с.

4. Мікроелементози жуйних тварин: методичні вказівки для підготовки фахівців ОС «Магістр» за спеціальністю Ветеринарна медицина / Голопура С.І., Костенко В.М., Цвіліховський М.І. – К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2017. – 79 с.

5. Робочий зошит з лекційного курсу дисципліни «Превентивні ветеринарні технології незаразних хвороб жуйних» (Частина 1) : методичні вказівки / Цвіліховський М.І., Костенко В.М., Грушанська Н.Г. – К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2019. – 62 с.

6. Хвороби органів травлення жуйних: методичні вказівки для підготовки фахівців ОС «Магістр» за спеціальністю Ветеринарна медицина / Цвіліховський М.І., Костенко В.М., Грушанська Н.Г., Голопура С.І. – К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2018. – 83 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Ветеринарная диспансеризация сельскохозяйственных животных: Справочник / [В.И. Левченко, Н.А. Судаков, Г.Г. Харута и др.]; Под ред. В.И. Левченко. – К.: Урожай. 1991. – 304 с.

2. Ионов П.С. Внутренние незаразные болезни крупного рогатого скота / Ионов П.С., Кабыш А.А., Тарасов И.И. – М.: Агропромиздат, 1985. – 383 с.
3. Кондрахин И.П. Алиментарные и эндокринные болезни животных / Кондрахин И.П. – М.: Агропромиздат, 1989. – 256 с.
- Карпуть И.М. Незаразные болезни молодняка / Карпуть И.М. – Минск: Ураджай, 1994. – 286 с.
4. Мікроелементози сільськогосподарських тварин / [Судаков М.О., Береза В.І., Погурський І.Г. та ін.]; за ред. М.О. Судакова. – [2-е вид.] – К.: Урожай, 1991. – 144 с.
5. Превентивні ветеринарні технології внутрішніх хвороб жуйних: навчальний посібник / [М.І. Цвіліховський, В.М. Костенко, С.І. Голопура, Н.Г. Грушанська]; за ред. М.І. Цвіліховського. – К.: «ЦП»КОМПРИНТ», 2017. – 344 с.

Допоміжна

1. Ветеринарна клінічна біохімія / [В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахин та ін.]; за ред. В.І. Левченка і В.Л. Галяса. – Біла Церква, 2002. – 400 с.
2. Внутрішні незаразні хвороби сільськогосподарських тварин / М.О. Судаков, М.І. Цвіліховський, В.І. Береза; За ред. М.О. Судакова. – К.: Мета, 2002. – 352 с.
3. Корма и питание / Энсмингер М.Е., Оулдфилд Дж.Е., Хейнеманн У.У.; пер. с англ. – Издательская компания Энсмингера, Калифорния, США. – 974 с.
4. Профилактика и лечение незаразных болезней животных в спецхозах и комплексах / [В.Е. Чумаченко, Г.А. Хмельницкий, В.П. Полищук и др.]; Под ред. В.Е. Чумаченко. – К.: Урожай, 1990. – 136 с.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://diseasecattle.ru/>
2. <http://www.nbuu.gov.ua/e-journals/nd/> – Наукові доповіді Національного університету біоресурсів і природокористування України
3. <http://www.nbuu.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет ветеринарної медицини
Кафедра терапії і клінічної діагностики

Анотація

робочої навчальної програми з дисципліни «Превентивні ветеринарні технології незаразних хвороб жуйних» магістерської програми «Ветеринарне забезпечення скотарства, вівчарства та козівництва»
(для студентів ОС «Магістр»)

Курс	1–2
Семестр	2-3
Число тижнів	23
Число кредитів	7
Лекцій, год.	31
Лабораторних робіт, год.	69
Самостійна робота, год.	111
Форма звітності	комплексний іспит

Навчальною програмою передбачено удосконалення теоретичних знань і практичних навичок з діагностики внутрішніх хвороб жуйних, вивчення етіології, патогенезу, симптомів, перебігу, прогнозу, організації профілактичних і лікувальних заходів в залежності від конкретних умов утримання, годівлі та продуктивності тварин.

По закінченню вивчення цієї дисципліни магістрант повинен знати і володіти сучасними методиками і методами дослідження хворих жуйних, вміти розпізнавати їх хвороби, проводити лікування та профілактику внутрішніх хвороб жуйних.